

Zápis z obhajoby disertační práce Mgr. Petra Andrease *Politika interpretace. Rétorické, diskursivní a textové hry v normalizační literární kritice*

Přítomni: prof. P. A. Bílek (školitel), doc. J. Brabec, dr. L. Merhaut, doc. M. Pullmann, dr. M. Špirit, doc. D. Vojtěch (předseda oborové rady), doc. J. Wiendl

Omluveni: prof. M. Bauer (oponent)

Předseda OR doc. Vojtěch zahájil v 14:05 obhajobu, představil členy komise, oponenta práce doc. Pullmanna, školitele prof. Bílka, omluvil – pro pracovní vytíženost – nepřítomnost druhého oponenta prof. Bauera (t.č. prorektora JČU).

Předseda OR vyzval školitele prof. Bílka k přednesení jeho stanoviska k osobnosti doktoranda a k charakteristice a hodnocení jeho přístupu ke studiu a přípravě disertační práce.

Předseda komise vyzval doktoranda mgr. Andrease k představení základních východisek jeho práce.

Mgr. Andreas představil výchozí teze své práce a způsoby přístupu k zvolenému tématu, pozastavil se u metodologického založení práce a u problémů spojených s jeho rozvíjením; zmínil též formování osobní zkušenosti při vzniku své práce.

Předseda OR přečetl (v zastoupení) posudek prof. Bauera.

Posudek přednesl rovněž druhý oponent práce doc. Pullmann.

Předseda OR vyzval doktoranda k případným komentářům k diskusním podnětům, které zazněly v obou v podstatě kladných oponentských posudcích.

Mgr. Andreas rozvinul diskusní podněty přítomné v posudku prof. Bauera (možné podoby jazyka kritiky 60. a 70. let, praktiky dobové /auto/cenzury, práce se svědectvím pamětníků) a doc. Pullmanna (kontaminace a kompatibilita pojmů, chybějící příklady klíčových obrátů a rétorických figur, otázka pojetí termínu pragmatický/pragmatismus).

Předseda OR poděkoval oponentům i doktorandovi za vyjádřené názory a vyzval členy komise k diskusi:

- J. Brabec zpochybnil tvrzení doktoranda, zejména pokud jde o zjednodušující srovnání současného a totalitního společenského systému. Otázkou pak zůstává volba kritérií, vyplývající z izolovaného rozčlenění vždy nutně reaktivních dobových kontextů.
- D. Vojtěch navázal na tezi o potřebě zohlednění vždy nutně reagujících dobových kontextů a rozvinul metodologická rizika vyplývající z jejich umělé izolace.
- J. Brabec mj. konstatoval, že texty vznikající v 70. letech měly vždy konkrétního adresáta, např. instituci, skupinu čtenářů, státní orgány. Zdůraznil proto nutnost komplexního kontextového založení každé práce, která se tímto problémem zabývá.

Dobový kritický text je tedy nezbytným východiskem, nemůže však být jediným horizontem komplexního literárněhistorického uvažování. Doktorand podle jeho názoru pominul charakteristiku systému, který generuje určité typy osobností a způsoby jejich chování a jednání. Upozornil, že k této komplexní charakteristice nelze dojít, pokud se záměrně vyhneme otázkám typu, co je etika v kontextu zkoumané doby a jaké důsledky vyplývají při položení této otázky. Zdůraznil, že se v žádném případě nejedná o apel k planému moralizování, jako spíše jde o nutnost uvědomění si toho, že historik nemůže při své práci spoléhat na efekt laboratorních podmínek a neunikne před požadavkem zaujmout ke konkrétní situaci či problému stanovisko. Jeho cílem pak není jen popis a analýza historických dějů, ale hodnocení specifické historické situace. Domnívá se, že doktorand nedostatečně rozlišil fenomén dějinného „zlomu“ vedoucího ke svobodě a k nesvobodě společnosti.

- Dr. Špirit požádal doktoranda o upřesnění toho, proč si myslím, že se P. Fidelius při svých výzkumech „mýlí“ ...
- Doc. Vojtěch poukázal na podstatu interpretace jako výchozího způsobu postupu v našich oborech, která s sebou nese určité principy, jistá pravidla a pracovní metody a jež svým způsobem vylučuje iluzi tzv. objektivního přístupu k historickým skutečnostem a klade otázky jiné povahy. Dále požádal doktoranda o upřesnění teze, že každý kritik v 70. letech mohl určovat svůj slovník a dále položil otázku, zda si doktorand myslí, že 70. léta jsou z jeho pohledu uzavřenou nebo otevřenou epochou.
- J. Brabec se dotázal, do jaké míry se podílela na volbě doktorandova tématu jistá deziluze z vývoje současné společnosti a kritický vztah k ní.
- Doktorand průběžně reagoval na všechny vznesené otázky, držel se přitom ovšem striktně tezí, na nichž byla založena jeho práce, a tyto se pokoušel v diskusi obhájit.

Předseda OR ukončil diskusi, požádal nečleny komise k opuštění vyzval členy komise k debatě v rámci uzavřené/neveřejné části obhajoby.

Po debatě členové komise přistoupili k tajnému hlasování.

Skrutátor J. Wiendl přijal 5 (slovy pět) platných hlasů, z toho 5 (slovy pět) bylo pro uznání obhajoby disertační práce, 0 proti, 0 se zdržel

Předseda OR poté tuto skutečnost v 16:20 ohlásil doktorandovi.

Praha 24. 6. 2015

Zaspal: Wiendl

Schválil: Vojtěch